

Early Journal Content on JSTOR, Free to Anyone in the World

This article is one of nearly 500,000 scholarly works digitized and made freely available to everyone in the world by JSTOR.

Known as the Early Journal Content, this set of works include research articles, news, letters, and other writings published in more than 200 of the oldest leading academic journals. The works date from the mid-seventeenth to the early twentieth centuries.

We encourage people to read and share the Early Journal Content openly and to tell others that this resource exists. People may post this content online or redistribute in any way for non-commercial purposes.

Read more about Early Journal Content at <http://about.jstor.org/participate-jstor/individuals/early-journal-content>.

JSTOR is a digital library of academic journals, books, and primary source objects. JSTOR helps people discover, use, and build upon a wide range of content through a powerful research and teaching platform, and preserves this content for future generations. JSTOR is part of ITHAKA, a not-for-profit organization that also includes Ithaka S+R and Portico. For more information about JSTOR, please contact support@jstor.org.

DESCRIPTIVE CATALOGUE OF HEBREW MSS. OF THE MONTEFIORE LIBRARY.

III (*continued*).

SPANISH-ORIENTAL RITE.

221. A. Common prayers, Spanish-Oriental rite, compiled by Hayyim Kōhēn of Aleppo, beginning with the compiler's introduction, and accompanied by ritual regulations, and a cabbalistic Commentary.

B. Fol. 124. Morning service for the New Moon.

C. Fol. 143. Evening prayers.

Orient. Rabb. char., No. 2 different hand, 12mo, ff. 146 [H. No. 35].

222. סדר ומירות ישראל, Sefarādic rite of Ferrara, compiled by Phineas Ashkenazi for a certain Benjamin Solomon. At the end a short Piyyūt of six strophes, beginning עת שערי רצון להפתח.

Modern squ. char., 8vo, ff. 55 [H. No. 151].

223. Grace after meals, benedictions and night prayers, according to the Spanish rite. The title-page is also in Italian translation. The volume is richly illuminated with miniatures in water colours.

Vellum, splendid small squ. char., 32mo, ff. 22 [No. 466].

RITE OF YEMEN.

224. Siddūr, according to the rite of Yemen, beginning ברכי אצולה (Judah Hallēvi). Many headings and directions are written in Arabic. A short cabbalistic note on the fly-leaf is signed Hayyim b. David al-Abrash.

Orient. squ. (Yemenian) char., with vowel-points, 4to, ff. 83 [H. No. 380].

225. Fragment of a Siddūr, according to the rite of Yemen.

Fol. 2v. והוא קול לאברהם בן עזרא וצ"ל פי נטאם עבודה יום כפורים. ונאב דלך בעד אן יתם ש"ץ צלה מוסף. The introduction beginning אזכירה סדר עבודה is written in alphabetical order, but is evidently of much later date. The Abōdāh itself begins אמוני לבב הבינו (see No. 129, 7).

Orient. squ. (Yemen.) char., fol., ff. 5 [No. 581].

PASSOVER HAGGĀDĀH.

226. 1. Passover Haggādāh, Spanish rite, with Commentary, ends פדיום לציון ברנה.

2. *a.* Fol. 38. Jacob Weil's הלכוה שחיטה; *b.* Fol. 45^v. הלכות בדיקות (printed).

3. Fol. 57. עברונות, Calendar rules by Isachar b. Mordecai Ber Miklosz in Prague; colophon, Wednesday (*read* Tuesday), 17 Tēbēth, 5458 (Dec. 31, 1698).

4. Fol. 71. Prayer before the blowing of the Shōfār.

5. Fol. 72. תשובת המינים, by the author of No. 3. The end is missing.

German Rabb. char., 4to, ff. 103 [No. 449].

227. *a.* Haggādāh, according to German rite; *b.* Fol. 16. יוצרות and זולתות for distinguished Sabbaths; *c.* Fol. 48. Prayers for New Year and the Day of Atonement; *d.* Fol. 60^v. Hōshanōth and Simḥath Tōrāh; *e.* Fol. 90^v. Wedding ceremonial; *f.* Fol. 92. Circumcision; *g.* Fol. 96. Pirqē Abōth, with Rashi's Commentary on the first and part of the second chapter; *h.* Fol. 138^v. Piyyūtīm, 1. Passover nights; 2. Pentecost; 3. Shemīni Ašereth.

The following notices are to be found on fol. 106^v: אני עדלין בת הר"ר משה שלי"ט אולמה פה אוגשפורג בשנת חמש' אלפים וארבע מאות לבריות (sic) עולם (1640). . . . היום יום ג' ח' חשון ת"א הדר בק"ק פפערשא לעת הזאת באוגשפורג הבירה מלחמה אני מצאתי חתימה של הרבנית שרה בת הר"ר אליעזר אולמא אני גם חתמתי בזה הספר משום זכרון עדלין בת הר"ר משה אולמה הנערה.

Underneath, in a different hand: ובאתי לע' פראג ע"י בעלי מהר"ר: שמעון שי[חיה] ר"ח ניסן ת"ה.

Owner: Zunz (No. 32).

Vellum, German Rabb. char., catch-words at the end of quires, pen and ink drawings, 8vo, ff. 162 [No. 439].

228. Haggādāh, Spanish rite; fol. 32^v, Two Hymns: 1. פסח מצרים; 2. מבית און, edited in דברי חפץ by H. Edelman, fol. 15.

Written by Mordecai פריצולין, Nisān, 5245 (1485).

Owner: [Israel ?] גוריקו (?) b. Eliezer Ḥayyim גוריקו [5]429 (1669).

Censors: Domenico Ierosolimitano; Gio[vanni] Domenico Carretto, 1618.

Vellum, large squ. char., 12mo, ff. 35 [H. No. 393].

229. Collection of Piyyūtīm by the following poets: Aaron, Aaron Elijah, Abbās, Abraham, Abraham עמירה, Abtalion, David Abbās, Elijah, Elijah Walid, Hayyim, Isaac Amigo, Israel, Jacob עמרן¹, Judah Abbās, Mordecai, Moses Abbās, Qaifi (קייפי), Shabbethai, Shammāsh, Solomon, Toledo, Zerahyah hal-Lēvi. Beginning and end are missing. Fol. 101, Piyyūt in Turkish, but in Hebrew characters.

Modern Orient. curs. char., various hands, 8vo, ff. 182 [H. No. 215].

A. 1. מה 3; פדה יפדה עם באן 2; שיישי ושמחי יונתי תמתי 1. א. חולת 5; נפשי עלי תהמה ליונה 4; (Moses b. Ezra) נעמו דודיך יונתי מה לך 7; (Israel) צירי נרוד אחוזני 6; (Ḥalfōn) אהבה אני מבורך שבת 9; (Maimūn) מה טוב יום שבת 8; (the same) נורדת (Moses b. Jacob); 10. שבת כאישון בת עין (Samson b. Labi); 11. שוראקי (Sa'adyāh) סדרי בראשית (Moses Sultān); 12. שומר שבת 11. יום 15; (Moses) ביום שבת ארנן 14; (Isaac) יום זה לישראל 13. אל הוא 17; (Farajī) ליום זה שירי 16; (Manṣūr) השבת אין כמוהו (Judah); 18. שער הרחמים לעם כך בוטה 18; (Eliezer) אשר בחר בנו אליכם נאמני אוכרה 20; (Abraham) אליו מי הוקשה ויושלם 19. (Ḥayyim) לנועם אודה 22; (Mordecai) מי כמוך אדון עולם 21. למרו נדעה 24; (the same) יה יוצר נותי 23; (ערא Jacob) לאל לבב (Samuel) אנדלך אלוה 26; (Farajī) טוב להודות 25; (עידל Samuel)

B. Fol. 15. Pizmōnim for the Hātān: 1. מיכנ אל ננל (Qalonymos); 2. ירננו צדיקים; 3. יחונ צור (Josef); 4. תנו שיר (Isaac); 5. ילרי אהובי (Judah); 6. יעלת אהבים; 7. אהבה יונה (the same); 8. ירוחם בך (Judah); 9. יום פרותי (Josef); 10. יום פרותי אם (Abraham); 11. יענה פי (Faraji); 12. אפתחה לברך (Aaron); 13. אשתשע (Abraham); 14. ירך תחיש (Isaac Gayāth); 15. יר ציה (the same); 16. זבור יה (Zerahyāh); 17. זיו כבודך (the same); 18. ימי פרישה (Isaac); 19. יוסף לקנות מקנה (Isaac Lēvi); 20. יושב תהלות (Judah Hallevi).

¹ See Steinschneider, *J. Q. R.*, XI, p. 487.

קומה. 5. (Judah Hall.) אגני הנותן. 4. (Israel Lēvi) יום זה נשאת. 3. לוכד חכמים. 7. (Judah) יפץ הזר תחבולות. 6. (Abraham) אלהים (Lēvi); 8. (Judah Hall.) יאמר נא ישראל. 9. (Josef Isaac) יסוד הדל. 10. (Abraham Isaac) אני אוכיר. 11. (Isaac Gayāth) יום פוריית. 12. (the same) יסוד טעם. 13. (Abraham) צמאה לך נפשי. 14. (Isaac Gayāth) ימי חרות. 15. (Isaac) מגן ירום. 16. (the same) יה אור. 17. (Isaac Hallēvi) יצאת לישע. 18. (the same) יודעי רעה.

Maghribine curs. char., 8vo, ff. 55 [H. No. 103].

231. 1. *a.* חרושי תורה. Fragmentary glosses on the Pentateuch, beginning missing; *b.* Fol. 6. Some short glosses on Esther.

2. Fol. 7. En Bonet Abram (Jedāja Hap-Penīnī), אגרת ההתנצלות (printed in the Responsa of Solomon b. Addēreth), end wanting.

3. Fol. 8. Glosses on Genesis.

4. Fol. 14. Piyyūtīm: *a.* Purīm, 1. ארים קולי. 2. ישורר שירה; 3. שורד קודש. 4. יום זה על יד הרסה. 5. המבריל בין כפור לפורים; 6. אחד עושו (Parāh). 7. אודה לאל (Sabb. Zākhōr). 8. תען לשוני. 9. ישראל בני (Hahōdesh). 10. יה נדרש (Sheqālīm). 11. עם אל נורא שירו לאל (Sabb. and New Moon). 12. ישעו יחיש. 13. קדושים שירו ליי שיר. 14. ברכו לאל. 15. אודה לאל. 16. נבוני יום. 17. ימלא פי תהלתו. 18. חשקי תויר נא. 19. ירד נפשי. 20. חדש יום. 21. ממצרים הוציאנו. 22. שתי ביי מחסי. 23. זה גדול לישראל לך. 24. אודה לאל שוכן שמים. 25. הראנו ידו הנפלאה. 26. זה נאלנו אוכיר. 27. אפצחה פי. 28. יום השביעי קדשת. 29. נודה לאל חי וקים אומר ליי מחסי. 30. Pentecost, 1. יחיינו מיומים. 2. נפלאות יום בו עלה האיש. 3. תדיר תן דיר. 4. אורי חתום בגן עדן. 5. יחיד ורם על. 6. דבר בי אלוה חזקי. 7. בי אל דבר. 8. מרום אזעק. 9. אל חי מי. 10. הללו זרע אמונים. 11. מפי אל מפי אל. 12. כל נאור צהלי. 13. אל יוצר אור. 14. Hanukkāh, 1. אדיר לא ינום. 2. כמוך ירך תנחני. 3. אשירה אשירה. 4. אקדמך נורא תהילות. 5. ורוני שמרו ודרשו. 6. Sabbath, 1. אני ביער הלכתי. 2. שובינו אלהי. 3. אל רם גדול. 4. מי אל בשמים. 5. ארץ ורום בהבראם. 6. אמוני יוצר מידו עושר וריש. 7. אערוך שיר שבחי. 8. לך יוצר ובורא. 9. Pentecost, 1. יודו שמך. 2. Sukkōth, 1. ינהלני על מי מנוחות. 2. אל קדוש יושב תהלות. 3. גדול ונורא שמע לקול. 4. Simḥath Tōrāh, according to the rite of Ancona, beg. אל. 5. אלי מנת חלקי. 6. יום זה לישראל נגלה צור. 7. אנקת אסיר שוב אל. 8. דת עץ ספרי החיים. 9. שוב אל רואי. 10. אלהים אתפלה בכתירני. 11. יקרא שמך עלינו. 12. אז ימלא שחוק פינו. 13. תורתך הבט

232. Piyyūtīm and Selihōth, rite of Saxony, preceded by an (incomplete) index.

I. *a.* Fol. 8. Sabb. Ber. לבעל התפארת. *b.* Sabb. and New Moon, 1. משרתיו עומדים; 2. אלהינו אלהים אמת; 3. לך אים אלפי. *c.* Selihōth ושני חמשי ושני אלפים. *d.* Second Sabb. and Hanukkāh, 1. כבודו אופנים מנשאים; 2. אום קרואה חבצלת. *e.* Fast of Tēbēth, 1. אדברה וירוח לבי; 2. שמע עליון; 3. אודה עלי פשעי. *f.* Sabb. בשלח; 1. אמונים; 2. מחוללת; 3. לולי יי; 4. יום ליבשה. *g.* Sabb. מלא; 1. יתרו; 2. חזק עמי; 3. חלק יי עמו; 4. אודה ויצר חסד. *h.* Fast of Esther, 1. אתה האל עושה פלא; 2. רחמים אבשרה בקהל; 3. אדם בקום עלינו בהודמנם; 4. מעשה ידין; 5. בירור קדושה. *i.* Second Hafsāqāh, 1. אורות מאופל; 2. אאמיר; 3. אאמיר. *j.* Sabb. Haggādōl, 1. עיוון אדירירון; 2. אשרי הכלה. *k.* (fol. 105) Passover, 1. Seventh day אמונה אל ויושע; 2. Last day שם ידועי. *l.* First Sabb. after Passover, 1. במרומי רום; 2. סגולתי; 3. יחידתי שמחי. *m.* Sabb., 25 Sīvān, 1. זולתך אין אל (Eliezer); 2. אהבתך; 3. יום אחרי נמכר. *n.* Sabb. after Pentecost, 1. אדיר ונאה; 2. אין זולתך. *o.* Sabb. אדאנ מחטאתי. *p.* Fast of Tammūz, 1. אור ישורון (fol. 166) חקת נחמו. *q.* Sabb. את קשתי; 2. אבותי כרבת ריבם; 3. אפפוני. *r.* Sabb. אסירי התקוה; עקב. *s.* Sabb. אל לבבני נשיב; 2. אור עולם קראו. *t.* Simhath Tōrāh, headed ער כאן יסד רבנא משה בר שמואל בב' אבשלום ז'ל מכאן ואילך הנשיא אשריך; 2. אשריך ישראל. 1. תוספת היה שהוסיף הרב ר' חסדאי הנשיא אל עיר גבורים; 3. אום קדוש.

II. *a.* Fol. 218. The Book of Job; *b.* Jer. ii. 29—x. 14 (הוביש כל). At the end various prayers for the Precentor on New Year and the Day of Atonement.

Owners: Josef b. Judah, Simon b. Moses Auerbach, Zunz (No. 29).

German Rabb. char., 12mo, ff. 275 [No. 443].

233. *a.* Piyyūtīm by Solomon b. Moses אלשקר, Samuel (תודות אל), Abraham b. Ezrā, Isaac השני, Mattathias b. Isaac of Bologna; *b.* Fol. 8. המכת חלום להרמב"ם (attributed); *c.* Fol. 10. Wedding hymns; *d.* Fol. 12. שיר לפורים, beginning גלות; *e.* Fol. 14^v. Hymns introducing the reading of the Pirqē Abōth; *f.* Fol. 15^v. Hymns by Jacob ירק on the student of the Tōrāh; *g.* Fol. 16. Funeral song by Bārūkh Sinai on Elishā קצינן; *h.* Ibid.^v Dirge by Josef באקי on the death of the two martyrs Daniel hal-Lēvi and

Emanuel Lattes in Piedmont; *i.* Fol. 17. Dirge on the death of Isaac Lattes, born in קני, died in Nizza in Provence in the month of Kislēv, 5409 (1648). The poem is signed טרייט, and was written in Turin; *j.* Fol. 18. Two dirges on the death of Jacob Sinai in Turin, 1659; *k.* Fol. 18^v. סדר ברכת התורה, by Menahem Azaryah of Fano; *l.* Fol. 19^v. Poem by טרויט on Mordecai Falk; *m.* Fol. 21^v. Poem sent to Jacob Joshua of the family Bārūkh, on the day of his marriage with Malkāh, the daughter of Emanuel Montalzino, on the 14th Marḥeshwān, 5417 (1656); *n.* Fol. 22. Wedding song in honour of Mattathias Segre and Rebecca, the daughter of Gershōn Segre; *o.* Ibid.^v Wedding song in honour of Reuben Israel b. Nathan Samuel and Vittoria, daughter of Gabriel Rumilian.

Owner: Jacob Joshua Bārūkh in Nizza.

Ital. curs. char., 4to, ff. 22 [H. No. 368].

234. *a.* Collection of Piyyūtīm, most of which are unknown; fol. 7, Aramaic Piyyūt, beg. לית אלה בר מינך עור; fol. 14, Spanish Piyyūt, beg. טוקי איסטאש און לאש אלטורום; fol. 16, headed שיר לשלמה, beg. שיר החדש לאל הנקדש.

b. Fol. 82. Appendix containing more Piyyūtīm: 1. אשכול הכופר; *לי דורי*; 2. Piyyūt for Shemīnī Aṣereth and Sabbath by Isaac b. Josef Norzi, beg. ארנן נא וואדה אל; 3. Pentecost (or other festivals), beg. יחיד יסודי עולם; 4. (fol. 83^v) Pentecost, by David, beg. דת אש; 5. (fol. 85^v) Pentecost, by Simḥā Kalimani, and sung in the German synagogue at Venice, 1771, beg. נשיר זמרה; 6. אסנור תמיד; 7. New Moon of Tēbēth, by Simḥā Kalimani, and sung in the German synagogue at Venice, 1771, beg. נשיר זמרה; 8. (fol. 87^v) Italian letter, signed S. Dafano.

c. Fol. 92. Kind of syllabus for the study of Bible and Mishnāh.

Owners: Stella Dafano, Abrom Maestro in Venice.

Orient. Rabb. char., seventeenth cent., many pages elaborately ornamented with pen and ink sketches, 8vo, ff. 97 [H. No. 355].

235. Piyyūtīm for various occasions; fol. 11 sq., by Moses Zakkuth; fol. 17^v, Spanish Piyyūt.

Owner: Moise Baruk Caranaglio.

Squ. char., ff. 18-21, Span. curs. char.; many leaves seem to have originally belonged to a different volume, and are numbered; ff. 4 and 5 should be placed after 13; ff. 57-60, inverted; 12mo, ff. 63 [H. No. 267].

236. Hymns: *a.* Weddings, rite of Corfu; fol. 29, Meir b. Isaac Rothenburg (Wednesday, 4 Tēbēth, 5466 (1706)). *b.* Fol. 30.

1. אלהים צבאות; 2. אדיר שוכן (Isaac); 3. אלהים צבאות; 4. אדיר שוכן (Abraham); 5. אלהים צבאות (Eliezer); 6. אדיר שוכן (Isaac). *c.* Fol. 33. Circum-

cision, 1. נולד בן ; 2. שיר ירדים ; 3. ירושה נחלה (Joshua); 4. משיח
ונם אליה. *d.* Fol. 38. Hymns for distinguished Sabbaths and
Festivals. The last two in Greek. *e.* Fol. 70. Sabbath prayers.
f. Fol. 78^v. אומר שיר (Abraham זפרנא). *g.* Fol. 101^v. ויהי בימי
מלך אחשורש (Elijah). *h.* Fol. 120. Sabb. before Pentecost;
בן נורי (Benjamin b. Samuel).

On the fly-leaf, notices of the death of Jacob Tedesco Ashkenazi,
Feb. 27, 1804; of Annetta Ester, Feb. 25, 1837, at the age of 27;
of Jacob Tedesco, June 25, 1834, at the age of 88; and of Isaac
b. Elijah Ashkenazi, 28 Iyyār.

Owners: Shabbethai b. Judah Ashkenazi, Mordecai Ḥayyim
b. Elijah of Mordo.

Squ. char., 4to, ff. 185 [H. No. 354].

237. 1. Hymns, many of which are not known; fol. 35, Acrostic;
Reuben Modena.

2. Fol. 52. Glosses on various passages of Talmud and Bible,
beginning with Ḥagigāh, fol. 27^v, ת"ח אין אור של ניהנם שולטת בו.
The author quotes several times the ספר לקט שושנים [by Meir Lēvi],
פאר עשק (fol. 55^v), and Elijah Mizrāḥi's Supercommentary to
Rashi.

Owner: Moses דוייב (fol. 10).

No. 1 large modern squ. char., and the leaves numbered; No. 2,
Maghribine curs. char., 4to, ff. 66 [H. No. 394].

238. *a.* ספר פזמונים. Three hundred and fifty hymns for various
occasions, collected by David Silva b. Abraham Harōfē in Venice,
1650. Many pieces are not known; fol. 73, Hebrew and Italian;

Fol. 207^v. Synopsis of the tunes for various prayers and hymns,
followed by an index. Compiler's autograph.

Small squ. char., ff. 138-207 blanks; 32mo, ff. 237 [H. No. 358].

239. 1. ספר פזמונים, numbering one hundred and five pieces.

2. Fol. 20. Other liturgical compositions.

3. Fol. 22^v. Poems.

4. Fol. 27. Various accounts in Italian, signed E. de Paz.

5. Fol. 76. Index to No. 1.

Squ. and Ital. curs. char., many blanks, 8vo, ff. 78 [H. No. 395].

240. *a.* סתרי (ספר פזמונים). Collection of hymns written on
behalf of Dame Mazzāl סרודיו, wife of Efraim Naḥmāni b. Abtaliōn
b. Abraham Solomon טיליו in Modena 5578 (1818); *b.* Fol. 18-21^v.
Italian poem; *c.* Fol. 24^v. פורים פורים; Fol. 30-32, Index.

Large squ. char., 4to, ff. 32 [H. No. 363].

עב קל ממרומיך. 6. בת צון עם כל חילה. 5. בטרם שמש בחדרו. 4. אבינו אשר כפיו. 8. עת שערי דצון. 7. *f.* 1. Fol. 50. R. Baḥya's *Minhāh*, beginning נפשי תוכחה; 2. R. Nissim's ודוי; 3. Prayer for the eves of New Year and Day of Atonement, beg. אנא יי אלקי ישראל. On fly-leaf, Index.

Owner: Josef ראינים.

Papal Ital. curs. char., small 8vo, ff. 59 [H. No. 370].

245. *for Sabbath*, 1. כי אשמרה. 2. יום זה מכובד. 3. דשנת. 4. שוכני בשמן, with Italian translation; fol. 7^v, Italian translation of בתי חומר. Illuminated and arranged for home use.

Squ. char., 4to, ff. 8 [H. No. 365].

246. Selihōth, rite of *San'ā*, 1. ואני ברוב חסדך. 2. בשם אלהי. 3. אברהם; 4. יעלו לאלף (acrost. *Jehūdāh*); 5. רומה. 6. מנומם בעת קומם. 7. בליל זה ראש השנה. 8. שירי לאל. 9. ישראל בחירי. 10. יום זה למול מלך. 11. (Samuel); 12. ירושלים למוניך. 13. (id.); 14. יונת נשאתה. 15. (id.); 16. אלהי קדם. 17. ימיך נושא. 18. (id.); 19. יוני. 20. (id.); 21. לאט האל. 22. (id.); 23. רכבי שבעה. 24. (Daniel). *acr.* *Ṣālih b. Yaḥyā*).

Yemen. squ. char., 8vo, ff. 11 [H. No. 384].

247. 1. *a.* Prayer attributed to Abraham b. Ezra; *b.* Fol. 8. בקשה לאחר התפלה; *c.* Fol. 9^v *Cabbalistic* prayer, end wanting.

2. *a.* Fol. 13. Chapter IV of Jacob Tam's ספר הישר, beg. נזכיר מצאתי בדברי חכמים ז'צ'ל (printed); *b.* Fol. 17. Moral sayings.

3. Fol. 20^v. *poem*, beginning אלהי ייחוד, 16 lines.

4. *a.* Fol. 21. בקשה by Ibn Qapril, beginning באור בקר אהודך; *b.* Rhymed prayer by Josef b. Naḥmiās, beg. מבורך אתה. *c.* Fol. 21^v. *poem* by Moses Naḥmāni; *d.* Fol. 25. בקשה אחרת.

5. Fol. 27. דברי חכמים ז'ל' ומוסריהם אשר מסרו לבניהם, beginning הוזהר שלא תסמוך בלבך ושמע עצה וקבל מוסר ותהיה זריו לעשות כל מה שצוית, consists of a hundred and three short admonitions, each beginning with אל.

6. Fol. 33. תפלת הים.

7. Fol. 34. *a.* A *Maqāma* in Al Ḥarīzī's style, beginning נאם; *b.* *Maq.* xix of the *Taḥkemōni*,

abridged; *c.* Fol. 37^v. The first Ghazel of Maq. xlii הנרבה כי אמת, one of Maq. l נדיב הלב, and the following two lines which are not to be found in the editions:—

מתח נדיבי עם כטל חול ולא ידע אנוש מתי ולא מאין
אכן דבר נבל בקול רעם וקול רעש וקול רוח וגשם אין

d. Fol. 38. The letter of Maq. viii with the rhymes attached to it, and two more Ghazels not to be found in the editions; *e.* Fol. 39^v. Maq. xxvi abridged, ending with the following rhymes:—

בין איש בטח על צורך יום צירך כי בו יעפים ימצאו מנוח
הבוטחים על ריק לריק ינעו אבל קווי יי יחליפו כח

8. *a.* Fol. 41. תפלה קדושה Cabbalistic prayers; *b.* Fol. 43^v. תפלה נדולה and other prayers; *c.* Fol. 48^v. בקשה לדרך.

9. Fol. 49^v. הנהגת הבריאות Hygienic advice relating to the diet suitable for each month, attributed to Abraham b. Ezra.

10. Fol. 51. Ashēr b. Jehiel's Ethical Will, headed הנהגת בריאות הנפש.

11. *a.* Fol. 57. תפלת הדרך; *b.* Another, attributed to Moses Nahmāni; *c.* Fol. 59. Prayer, attributed to Saadyāh; *d.* Fol. 62. Ps. cxix-cxxxiv, followed by more prayers.

Fol. 1-70, vellum, Orient. Rabb. char. with vowel-points; the rest, which originally belonged to a different volume, paper of different makes; different Or. hands, 12mo, ff. 97 [H. No. 317].

248. Various Prayers, headed ספר תפלת אברהם.

a. Fol. 2. Prayer by Menaḥem Azariah of Fano.

b. Fol. 12^v. תפלת השחר, attributed to Saadyāh.

c. Fol. 45^v. ודוי by Nahum Foa.

Owners: Jehiel Josef, Isaiah Leon Jona (Jorea?).

Ital. curs. char., 32mo, ff. 133 [H. No. 57].

249. 1. סדר ברית מילה.

2. Fol. 8^v. Draft of document of sale, dated גהרי קוריוו דעל נמיליא ופול, Sunday, 25 Iyyar, 5212 (May 14, 1452).

3. Fol. 12. סדר חתנים to which is attached a hymn, acrost. El'azar.

4. Fol. 22. Letter of marriage between Judah b. Elhānān of Ascolo and Stella, daughter of Solomon b. Abraham of Mantua.

5. Fol. 25^v. *a.* סדר ענין מתים; *b.* Fol. 35^v. ברכת אבלים; *c.* Fol. 38. סדר [ה]טבת חלום.

6. Fol. 40^v. Josef Ezōbi's כסף קערת (printed).

7. Fol. 59^v. Prayer by Moses Latif, composed for Joab Immanuel Finzi of ארזי.

Vellum, Nos. 1-6, German Rabb.; No. 7, squ. char.; ff. 11^v and 12^v, coloured illustrations of bride and bridegroom in the costumes of the time, 16mo., ff. 61 [H. No. 333].

250. 1. אדרת אליה, by Elijah Hayy b. Moses Nahmu, abridged from כסא ראליה.

2. Fol. 17. Sundry prayers.

3. Fol. 19. Three sonnets.

The volume ends נאם הצעיר אליאז חי נחמו, and is probably the author's autograph; see also title-page.

Ital. curs. char., 4to, ff. 19 [H. No. 82].

251. Prayers and hymns by Abraham b. Daniel, many of them bearing upon events in the author's life. In one prayer, fol. 61^v, he mentions the following places: Mantua, Forli [פורלי], Rivaroli [ריוארולי], Modena, Scandiano [סקנדיאנו], מונטקיי, אריי, בוטריו [Buttrio]; fol. 80. Hymn giving a kind of autobiography, and ending with the statement, that the author was in his sixty-first year in 1571; fol. 101. אזהרות in rhymed verse; fol. 112. Prayer with reference to a false accusation of the Jews in Rome, which, however, ended favourably in Iyyār, 1555 (see עמק הבכה, ed. Letteris, p. 115); fol. 132^v. The author's wife Virtuosa mentioned; fol. 141^v. A series of vows, among which one of writing of scroll of the Law. According to a later notice, written between the lines, this was finished 17 Tammūz, 1573, in the presence of Judah Kōhēn b. Eliāqim; fol. 152. Prayer for the Jews of Bologna; fol. 392. The author nominated Rabbi and preacher; fol. 394^v. Prayer for his elder brother Nāhūm in Mantua and his daughters; fol. 418. Death of his wife, 25 Iyyār, 1574; fol. 424. Author states having written his prayers in two volumes, and composed a ספר הילקוט; fol. 456^v. Began to write a prayer, each word of which begins with מ (Tuesday, 7 Schebat, 1575). According to a remark on fol. 223, the author composed altogether five thousand prayers.

Ital. curs. char., 16mo, after fol. 277, one leaf missing; ff. 467 [H. No. 360].

252. שיר לכבוד התורה, also entitled קול השירים, presented by Rafael Bārūch b. Abraham to the society נוח שלום in Alessandria della Palia in 1810.

Ital. curs. char., 8vo, ff. 6 [H. No. 402].

253. A. Prayers and hymns collected by Benjamin Kōhēn, pupil of Moses Zakkuth: a. Fol. 8. 1. לך אערוד, by Judah Hallēvi;

2. תיקון ז' 1. *c.* Fol. 10^v. ספר הליקוטם; *b.* Fol. 9. האדרת והאמונה; באר; 2. Short prayer by Nahmāni; *d.* Fol. 12. Various prayers; *e.* Fol. 16. Daily prayers with cabbalistic Commentary; *f.* Fol. 52. קצור כוונת ימי השבוע, by Menaḥem Azariah of Fano; *g.* Fol. 53. Amulets; *h.* Fol. 71. Autograph letter by Menaḥem Azariah of Fano; *i.* Fol. 76. Cabbalistic prescriptions; *j.* Fol. 83^v. Riddles on the Thirteen Articles of Faith; *k.* Fol. 85. List of books sent to Leghorn.

B. Fol. 85. אל מלך יושב, with cabbalistic Commentary.

Owner: Reuben Josef מונרווי.

Ital. curs. char., 4to, ff. 92 [H. No. 29].

254. ס' תהלות ותפלות וורין. *a.* Fol. 2. Prayer attributed to Saadyah Gāōn; *b.* Fol. 13^v. תוכחות ואזהרות ובקשות, by R. Jehūdah, beg. אברך את ה'; *c.* Fol. 15^v. בצרה קראתי; *d.* Fol. 16^v. אזהרה, beg. ה' שמעתי; *e.* Fol. 17^v. כוונה; *f.* Fol. 18. עמידה, beg. ה' שמעתי; *g.* Ibid. תשובות, beg. אל מסתתר; *h.* Ibid.^v. השתחויה, beg. בורא; *i.* Fol. 20. ודוי ליום הכסא, beg. נשמות; *j.* Fol. 22. סליחה, beg. אקוד ואשתחוה; *k.* Fol. 23^v. נפילת אפים, beg. וכן מצא; *l.* Fol. 24^v. תחינה ובקשה, beg. וכן מצא.

Owners: Samuel Hayyim Cohen Belinfante, Elijah קאמירני; Benjamin Consolo; Barukh of פירמי; Moses of פירמי; Judah קארקוסא; Josef Hayy מונרולפו; Moses Cohen Belinfante, Meir Cohen Belinfante.

Ital. curs. char., small 4to, ff. 28 [H. No. 208].

255. שנין שמשון. Prayer consisting of three hundred words, each beginning with ש, by Samson Kōhēn Modon, 1703.

German squ. char., 8vo, ff. 3 [H. No. 381].

256. Cabbalistic prayer and תפלת הדרך. On the fly-leaf (verso), form of a marriage letter, but nearly illegible.

Vellum, Span. Rabb. char., ff. 18 [H. No. 146].

257. Mordecai Isbān's penitential prayer (ורין), printed.

Ital. curs. char., 8vo, ff. 42 [H. No. 33].

258. 1. Menaḥem b. Solomon Meiri's treatise on repentance during the penitential season, on fast days, and on days of mourning. it is divided into two parts: *a.* משיב נשף two sections with twelve and thirteen chapters; *b.* שבר נאון with seven and twelve chapters.

2. Fol. 230. Fragment of a work containing glosses on Maimūni's Mōrēh (see Shēm Tōb Palqērā's מורה מורה, p. 159 sqq.).

Writer: Abner . . . , who finished this copy, 20 Adar, 5231 [Feb. 11, 1471].

Owner: Eliezer גרניני.

Span. Rabb. char., 4to, after fol. 200 lacuna; fol. 215 misplaced and should be read after fol. 226, several leaves missing, ff. 231 [H. No. 221].

259. 1. **ספר מצות ומניות**, Hebrew translation of R. Israel's Commentary on the Prayer-book.

2. Fol. 8. **אזהרות** for the Great Sabbath by Judah Hallēvi, beginning **הקבצו ושמעו אשאלה רשיון**.

3. Fol. 18. Italian sermon in memory of Abraham Reggio.

4. Fol. 19. Permutations of the letters of the word **בראשית**, and other Nōtariqōns on Biblical words.

5. Fol. 25^v. Two short Italian addresses, headed **ביום פורים** **לנערים**.

6. Fol. 27. Extracts from Ben Sirah, copied from the Hebrew translation of Ismael Menaḥem **פיראריס**.

7. *a.* Fol. 31. Poems written and set to music by Solomon de Rossi (**מהאדומים**) of Mantua on behalf of Pietro and Lorenzo Bragadini, Venice, 1563; *b.* Fol. 32 in honour of Moses **סלם** in Mantua; *c.* Fol. 33. Recommendation and a responsum by Leon of Modena on the singing of prayers, supported by Ben Šiōn Šarfāthi, Leb Sarwāl, Ezra of Fano; *d.* Fol. 39. Document signed by Isaac Gershōn, Moses Kōhēn of **פורט**, Leon of Modena, and Simḥa Luzatto, prohibiting the infringement of copyright of Solomon de Rossi's compositions.

8. Fol. 44. List of sermons with their dates, beginning with the funeral sermons on Moses Hefes, 11 Sīvān, 1798.

No. 1 copied for Mordecai Samuel Ghironi from a MS. belonging to Abraham Reggio of Gorizia.

Ital. Rabb. char., 4to, ff. 44 [H. No. 263].

260. I. **עבורת בית ה'**. Cabbalistic commentary of the Abōdāh **ונתה**, beginning missing.

II. **פזמונים**. 1. **עזו וגאון חובש**; 2. **ברוך יושב בסתר**; 3. **אתודה**; **אליכם אקרא זרע אמוני** (*Seliḥā*); 4. **אאדיר אאמיר**; 5. **על רוממו שמע עליון**; 6. **ברוך אשר ישקול**; 7. **יראו רבים ישמחו**; 8. **מבין תבל יושב קדם**, **רשות לנשמח לש"ץ**. beg.

III. *a.* Fol. 58. List of corrections; *b.* Fol. 61. Text of Abōdāh.

Maghribine curs. char., 8vo, ff. 67 [H. No. 259].

COMMENTARIES.

261. Eliezer b. Nāthān's (ראב"ן, twelfth century) Commentary on the German Maḥzōr for New Year, Day of Atonement, Sukkōth, Shem. Aṣēreth, Simḥath Torāh; Sabbath שובה, Sabbath before Sukkōth, Hōshānōth; fol. 1, missing. The following names are mentioned: Aaron Kōhēn? (הרא"ן), אבי"ה (fol. 37^v), perhaps R. Eliezer b. Isaac, quoted by Rashi on Ps. lxxvi. 11 (cf. Zunz, *Zur Gesch.*, p. 63); Azriel b. Nāthān, El'azar Qallir, El'azar of Worms, Gershōm, Isaac דילטרו, Jacob (?); Jacob of Coucy (called חותנו של רש"י, and not identical with the one mentioned by Zunz, *ibid.*, p. 50); Jacob b. Judah hal-Lēvi; Jacob Nāzīr, Judah b. Moses Haddarshān; fol. 41, marg. יוני הלבֿלֿר (Joigny); Jonathan, Meir, the Precentor (Zunz, *ibid.*, p. 47); Menaḥem of Hēlbō; Menaḥem b. Sarūq; Meshullām; Solomon b. Isaac (Rashi); Samuel b. Isaac hal-Lēvi; Simon b. Isaac; Solomon hab-Babli. Of older authorities are quoted Josippon, מדרש השכם, and ספר מזלות; fol. 53, שמעתי מרש"י. Fol. 46, against the word ענור (Isa. xxxviii. 14), marg. לִשׁ אֵשׁ קרענגן (*Kranich*); fol. 53, against יהוייד, marg. וירט גפינגרט (*wird gefingert*).

Passages struck out by censor, ff. 16, 20^v, 28, 31^v, 37, but without signatures.

Vellum, Franco-German Rabb. char., 2 cols., large fol., ff. 89 [H. No. 71].

262. 1. Josef b. Naḥmiās' Commentary on the Abōdāh אהה כוננת.

2. Fol. 9. Meir Crescas' query addressed to Profet Durān.

3. *Ibid.*^v Profet Durān's letter to Shealtiel Gracian, beg. כבוד חכמים והדר זקנים.

Modern copy, 4to, ff. 10 [H. No. 147].

263. Isaac b. Todros' Commentary on Solomon b. Gabirol's אזהרות.

Copied by B. Goldberg from Cod. Paris.

German curs. char., 8vo, ff. 54 [H. No. 121].

IV.

PHILOSOPHY.

264. *a.* שער הבטחון, begins with ch. iv חובות הללכות; *b.* Fol. 96. Poem on the contents of the tenth chapter of the same work; *c.* Fol. 97. Baḥyāh's תוכחה addressed to the human soul.

Owner: Isaac of Modena.

Vellum, small squ. char., 32mo, ff. 100 [H. No. 138].

265. Solomon b. Gabirol's ספר מבחר הפנינים, with the (printed) Commentary. The work is preceded by a preface and two poems by the copyist Solomon b. Isaac b. Moses משיש. Fol. 43, Letter of dedication to Isaac קונישני; *ibid.*^v Arabic poems headed שיר הספרים, accompanied by a Hebrew paraphrasis in verse, and other poems by the copyist; fol. 46^v, Poem of three lines with reference to Samuel Ḥagiz.

Finished in Algiers, Friday, 9 Tammūz, 5353 (July 9, 1593).
Maghribine char., 4to, ff. 46 [H. No. 408].

266. 1. ספר מבחר הפנינים, with the Commentary on the margins, and preceded by a Table of Contents.

2. Fol. 27^v. ספר עלילות דברים, with the Commentary of Josef b. Meshullām, without the poem which precedes the printed edition IV, p. 179 sqq. (see also *HB.*, VII, 26, and החלוץ I, p. 160). From the words (fol. 39^v) עתה היום הזה לנו אלה ות' שנה (ed. ועוד), we can gather that the work was written in 1468 (see also the colophon).

Finished Tuesday, 13 Nisān, 5228 (April 5, 1468). Are the author and commentator one and the same person?

3. Fol. 53. רוח חן, attributed to either Judah or Samuel b. Tabbōn (printed). Finished 3rd Sivān, 5228 (1468).

4. Fol. 59^v. יסוד היסודות ועמוד החכמות. Commentary on the first four chapters of Maimūni's התורה. Finished in טרין, 9 Tebēth, 5231 (Dec. 2, 1470).

5. Fol. 62^v. Metaphysical definitions in the style of the Mōrēh. At the end the words: אמר החכם הפילוסוף האשה היא סבת העדר. הקנינים. מרכב סמאל מלאכת שמנים. חוצבת רהב מחוללת תנינים.

Written probably by the commentator (and author?) of No. 2.
Owners: Marco di Dona Luzzat[?]; Samuel.

German Rabb. char., various sizes, 4to, ff. 63 [H. No. 117].

267. Judah b. Tabbōn's Hebrew translation of Judah ha-Levi's Kitāb al-Khazari. At the beginning the following rhymes:—

בשם עוז התעורר	ובגבורה נעזר	יהי לבי נאזר	להעתיק הכוזר
ויקם ניב גור	לעם בור נפור	ומאתי נגזר	ובין אכזר כהזר
ויעדה שש משזר	לבוש בדי מזור	אשר עתה מזור	צפיע אלעזר

The MS. is incomplete and ends III, § 63 (see *Das Buch al-Chazari*, ed. Hirschfeld, p. vii).

Writer: Elāzar (see the poem).

Ff. 10, 24, 25, 36, 37, 42, 48, 49 vellum, Span. squ. char., 4to, ff. 54 [H. No. 139].

268. בית יעקב, Jacob b. Ḥayyim Farissöl's Commentary on the Kitāb al-Khazari, written 1422. The author frequently quotes explanations of his teacher Frat. Maimon. At the end the following rhymes:—

אשים אשר להם דבר כוזר בור כי על מקום קדש שועלים הלכו
להם ודומיהם תשובתם בצד סולו פנו דרך בית יעקב לכו

Span. Rabb. char., large 8vo, ff. 179 [H. No. 214].

269. ספר עדות לישראל, Nathanael Kaspi's Commentary on the Kitāb al-Khazari.

Written by Menahem b. Elijah de Rossi (מן האדומים), and finished Thursday, 12 Tammūz, 5240 (July 1, 1480). See *HB.*, XVI, p. 127.

German curs. char., 4to, ff. 84 [H. No. 1].

270. Commentary by Hillēl b. Eliezer of Verona on the Five and Twenty Theses of the Second Book of Maimūni's Mōrēh.

Modern copy, 4to, ff. 5 [No. 413].

271. Abbā Māri's מנחת קנאות, with variations from and additions to the printed edition (see Neubauer, *Rabbins français*, p. 655 sqq.). The beginning is missing.

Written by Mordecai b. Abīgedōr, and finished in סירמיני, 6 Tammūz, 5128 (June 8, 1458).

Ital. Rabb. char., 4to, ff. 162 [H. No. 194].

272. Shēm Tōb Palqera's Treatise ראשית חכמה in three sections. It begins with a poem, headed

אל מעלות נפש אשר חכמה אם לעלות יש נפשך חכמה
אם מפרי בין לאכול תתאו הנה לך ראשית פרי חכמה

The introduction ends: וחברתיו מימי (בימי) הבחרות עם:

ספר המעלות ורוב דברי בו בחכמות הם דברי ראש הפילוסופים ובקיאיהם כי לא דרשתים אני מעצמי אלא שקבצתי מהספרים שהם מפוזרים שם וחלקתי לשלשה חלקים החלק הראשון ממעלות היציריות וצריך למבקש בחכמה אליהם החלק השני ממספר החכמות וצריך המבקש החכמה לדעת מספרו והתועלת שתניענה לו ביריעה והחלק השלישי בביאור כי הפילוסופיה הכרחית בהשיג ההצלחה האמתית.

At the end the writer added the poem introducing the ספר המעלות.

Owner: Zunz (No. 12).

German curs. char., modern copy from an original which had been finished June 22, 1552, fol., ff. 56 [No. 420].

273. 1. Shēm Tōb b. Josef b. Palqēra's ספר בחכמת הנפש, in twenty chapters, to which is added, as ch. xxi, ביריעת הפילוסופים

[ת] בשלמות האנושי, not to be found in the printed edition (Lemberg, 1835).

2. Fol. 28. פירוש על ארבעה פרקים של מדע, Commentary on the first four chapters of Maimūni's הלכות יסורי התורה, beginning יסוד והא לך זה, fol. 34, היסודות של בינה ואמנה שהם יסודות לקיום המצות הערב, הפירוש אשר הועתק מלשון הערב, with a space left (fol. 35^v) for an astronomical figure. Attached are some short poems, published by Dukes, *Orient.*, 1847, p. 405.

3. Fol. 38. Queries and answers on medical topics, headed התחלתו בספר רפואות שהביא, fol. 43, headed שאלות בענייני החכמות ר' חיים.

Owners: Heidenheim (רשימת הספרים, p. 41, No. 42); Zunz (No. 6).

Span. Rabb. char., 4to, ff. 43 [No. 442].

274. 1. ספר האמונה הרמה. Philosophical treatise by Abraham hal-Lēvi b. Dāwud (דאוד) in three sections, translated by Solomon b. Lābi. The translation is headed by a poem of eight lines. Colophon (fol. 68) like *NCat.*, No. 1227 (minus the last four words). The work ends after ch. i of section 3. Fol. 69 gives a table of contents, which ends as follows: הפרק השני איננו לא בהעתקה הזאת אשר היא לר' שלמה בן לביא ולא בהעתקה האחרת הנמצאת במנטובה והיא לר' שמואל מוטוט ותוכן כוונת הפרק השני הזה החסר היה בתוספת ביאורים ומשלים בחליים הנפשיים ואופני רפואתם וחבל על דאברין ולא משתכחין הספר הנכבד הזה כתבו הראב"ד הראשון הוא החסיד בעל ס' הקבלה בשנת רתתק"ך כאשר יובן מדרג נ"ב והיא שנת 1160 למנינם והיתה תחלת חבורו בלשון ערבי ונעשו ממנו שתי העתקות בלה"ק האחת מלאכת ר' שמואל מוטוט לבקשת ריב"ש ונקרא אמונה נשאה ואחרת מלאכת ר' שלמה בן לביא והיא הכתובה בספר הזה ונקראת אמונה רמה והיא בלשון צה ומדויק הרבה יותר מן הראשונה. The fly-leaf, written by a later hand, gives the beginning and end of a translation ascribed to Samuel b. Mōtōt, which was finished Adār 2, 1392.

2. Fol. 73. Commentary on the above-mentioned work by Solomon b. Lābi, ending sect. 3, ch. i.

3. Fol. 121^v. Ch. v of a philosophical treatise, beginning הרבור בעצם ובגשמות העצם קודם לכל סוג במציאות ובידיעה. The author frequently refers to the Talmud and various Midrāshim, and quotes also Ibn Sina, Ibn Ezra (fol. 133), and Maimūni's Mōrēh (fol. 122). The work ends חנה דברינו מן השער החמישי תהלה לאל ועתה יבא השער הששי.

Span. Rabb. char., No. 1 has many marginal notes, 4to, ff. 135 [H. No. 222].

275. 1. ספר רב פעלים, by Isaac b. al-Latif (printed in כוכבי יצחק, vol. XXV).

2. Fol. 6. צורת עולם, by the same (printed, cf. קבוצת חכמים, ed. Warnheim).

Ital. curs. char., 4to, ff. 26 [H. No. 161].

276. Isaac b. al-Latif's שער השמים, without the table of contents (see *NCat.*, No. 1277^d).

Written by Hezekiah Rafael b. Ḥayyim.

Ital. Rabb. char., 4to, ff. 98 [H. No. 167].

277. בן המלך והנזיר, translated by Abraham hal-Lēvi b. Ḥisdāi; fol. 93 rewritten by a later hand.

Written, Mantua, 1548 (same hand as 522).

Span. Rabb. char., verses vocalized, 8vo, ff. 98 [No. 523].

278. 1. Translations by Judah b. Moses b. Daniel Romano; *a.* Abstract from Thomas of Aquino's Commentary on Aristotle's *De Demonstratione* (ס' המופת), ii, ch. 21, cf. Steinschneider, *Uebers.*, p. 493; *b.* מאמר ההמשלים, the same philosopher's treatise *De Ideologia*, see Steinsch., *ibid.*, p. 483; *c.* Fol. 6. מאמר הנמצא והמציאות, Aegidius de Colonna's *De Esse et Essentia*, cf. Steinsch., *ibid.*, p. 491; *d.* Fol. 12^v. מאמר האחד והאחרות of Boetius' (בואיציום) *De Uno*, cf. Steinsch., *ibid.*, p. 467.

2. Fol. 15. *a.* שער, by Judah b. Moses b. Daniel Romano, also styled פתיחות והקרמות אל ביאור ספרי הנבואה, comprising sixty-six שער, cf. Steinsch., *ibid.*, p. 491; *b.* Fol. 27. Gloss on Aegidius, Alexander the Minorite, Thomas, Angelus, and Albertus Magnus, cf. Steinsch., *ibid.*

Ital. Rabb. char., 4to, ff. 42 [H. No. 409].

279. 1. ספר משובב נתיבות, by Samuel b. Mōṭōṭ, Commentary on the ספר יצירה (partly printed). According to a note at the end, the work was written in Wādi-l-Ḥijāra in 1370. The text of the ספר יצירה is annexed (see *HB.*, XV, p. 15).

2. Fol. 20. מגלת אחשורש, Commentary on Esther, by Anselmo Astruc (see *Mag.*, VII, p. 115).

3. Fol. 23^v. Josef b. Kaspi's Ethical Will, addressed to his son Solomon (printed), dated Valencia, Ellul, 5092 (but see Renan, Neubauer, *Écrivains juifs franç.*, p. 143).

4. *a.* Fol. 27. Twenty-four סודות; *b.* Fol. 32. שער הכונה; *c.* *Ibid.*^v. שער הצדק, in six chapters (the end wanting) with introductory rhymes by Todros hal-Lēvi (printed).

5. Fol. 38. Abraham b. Ezra's אנרת השבת (printed).

6. Fol. 41^v. Commencement of a dictionary of foreign words.

7. Fol. 44. Agādā, beginning ח"ר כשברא הקב"ה את האלנות גאו ונבחו עד למאד.

8. *a.* Fol. 45^v. ענין עשרה הרזי מלכות; *b.* Fol. 47^v. The Book of Judith; *c.* Fol. 49. Megillath Antiochus in Aramaic; *d.* Fol. 51. הימים שאידעו צרות לישראל; *e.* Fol. 52. Short tales, some of which are taken from מדרש ויושע. At the end, two short poems; fol. 67^v, Pseudo-Ben Sirā (printed).

Ital. curs. char., 4to, ff. 71 [H. No. 219].

280. עין היים, Theological treatise by Aaron b. Elijah, the Qaraite (printed).

Owner: Zunz (No. 24).

Late German curs. char., 4to, ff. 118 [No. 429].

281. אור ה', by Ḥisdai Crescas b. Jūdāh (fol. 5), beginning with table of contents (ff. 1-2). According to a note on fol. 159^v, the author finished the work in Saragossa in 1410 (year of his death). It is therefore probable that the MS. is the autograph of the author. Many variations from the printed editions.

Span. Rabb. char., ff. 48 and 72 written by a later hand; 4to, ff. 159 [H. No. 4].

282. Samuel Ṣarṣāh's מכלל יופי. The beginning is missing (see *NCat.*, Nos. 1296 and 1297).

Censor: Camillo Jaghel, 1611.

Span. Rabb. char., after ff. 32 and 42 lacunae; fol., ff. 218 [H. No. 411].

283. 1. ספר העזר (עזר הדת) in the colophon), by Moses Kōhēn Tordesillas, written in 5139 (1379), as stated in the heading of fol. 1. The work was translated from the author's original (בלשון לעז) into Hebrew by Meir b. Jacob, and contains seven chapters (see *NCat.*, No. 1796^a).

2. Fol. 10^v. ספר עזר האמונה, a polemical treatise by the same author, written 5135. The MS. only contains the preface and part of the table of contents.

Ital. curs. char., 4to, ff. 11 [H. No. 187].

284. Another (complete) copy of the ספר האמונה.

Ital. squ. char., 4to, ff. 76 [H. No. 191].

285. Isaac Pulgār's עזר הדת (partly printed in זקנים).

Owners: Abraham ג"ץ פרינצלי (Proselyte), Livorno.

Span. Rabb. char., ff. 20 and 21 misplaced, 8vo, ff. 91 [H. No. 94].

286. Shēm Tōb b. Isaac Shafrūt's אבן בחן, a polemical treatise against Christianity; slightly defective at the end.

Orient. Rabb. char., eighteenth century, fol., ff. 88 [H. No. 160].

287. Josef b. Shēm Tōb's עקרי הנוצרים בטול, translated from the Spanish original of Hīsdāi Crescas (printed).

Modern copy (by B. Goldberg?).

German curs. char., 4to, ff. 8 [H. No. 362].

288. ספר מאויבי תחכמי, identical with Hīsdāi Crescas' בטול עקרי הנוצרים (see *HB.*, VI, p. 2 sq.). The last leaves are slightly damaged.

Ital. curs. char., 4to, ff. 21 [H. No. 193].

289. ספר דרך אמונה, by Abraham Bibago, beginning ס' דרך האמונה הקצר והוא ח"ב מהילקוט הקטן והוא הדרך הקצר ונתיב הסלול לבוא עד תכלית השארת נפשו שכרו אתו באמונתו לפניו יבוא פעולתו אשר בעזרת ה' ית"ש Side by side with this notice, the continuation העתקתיו וקצרתיו וסדרתיו מ"ס דרך האמונה הגדול להפילוסוף האלהי מו"ה אברהם ביבאגו שהיה מודה דרך להחכם הפילוסוף (*sic*) האלהי מו"ה יצחק עראמה בעהמ"ח ה"ס בעל עקידה.

Underneath is written

אם תמות באמונתך

תחי' ——— במותך

ואם לא חייד קבורתך

German curs. char., 4to, ff. 46 [H. No. 3].

290. מגן דוד, by David b. Judah Messer Leon (printed), a cabbalistic philosophical treatise.

Owners: Amrām, David Meldola, Moses Judah b. Israel (fol. 5); David b. Rafael Meldola, who received it from Safed in the year 1836.

Orient. Rabb. char., 4to, ff. 178 [No. 465].

291. אגרת העשיריה, by Abraham b. Meir de Balmes, metaphysical treatise based on the number Ten, as conceived in the ספר יצירה, and פרקי דר' אליעזר. At the beginning stands the following poem:

אשלה ברכת רעיוני ה	חדרים משלהבת יה
דורש ברבר לפידיה	מלבת שואל העשויה
על יחוד גוף ספיריה	שובר מיני השטיה
על עשרה ספורים	קול שאון מעיר ושאייה
ובכן איש תם תקראיה	אגרת העשיריה
יואל אל תשמע עליה	בעגל עוד בה עשיריה

The date given at the end, 26 Nissan, 5269 (April 16, 1509), implies that the MS. is in autograph.

Ital. curs. char., 4to, ff. 112 [H. No. 105].

292. 1. Al-Farābī's ספר ההחלות הנמצאות, according to the colophon translated by Moses b. Samuel b. Tabbon (printed).

2. Fol. 47. Al-Ghazālī's treatise on logic, כוונת הפילוסופים. The translator's preface is missing. The work begins אמר אבו חמד אלגזאלי הטווחי תהלה.

Owner of No. 1: Josef b. Ḥalfōn.

The copy was finished 5 Tēbēth, 1320, by Moses of Tortosa in Venice.

No. 1, Orient. squ. char.; No. 2, Orient. Rabb. char., 4to, ff. 74 [No. 426].

293. Al-Farābī's ספר החכמות במספר. Copied for S. D. Luzatto from a MS. in the possession of the Brothers טרייז in Padua (cf. אוצר נחמד, II, p. 13).

Ital. Rabb. char., 4to, ff. 25 [H. No. 207].

294. 1. Al-Farābī's ס' ההחלות, translated by Moses b. Tabbōn (cf. *SCat.*, col. 2001, printed).

2. Fol. 16^v. Some observations on the constellations and the number of stars belonging to each.

3. Fol. 19^v. סוד המעשים, by Ben Ashēr (printed).

4. Fol. 23^v. שער האלכסונות והמרובעים, with mathematical figures.

5. ספר אלפרגאני. Compendium of the *Almagest*, translated by Jacob Anatoli, ends with ch. xxvii (cf. *Oṣar Neḥmād*, IV, 14).

Span. curs. char., 8vo, ff. 56 [H. No. 133].

295. ספר השמים והעולם, Solomon b. Ayyūb has-Sefarādi's Hebrew translation of Ibn Roshd's medium Commentary on Aristotle's *De Coelo* (see *SU.*, p. 128).

German curs. char., 4to, ff. 108 [No. 438].

296. Abraham Naḥmias b. Josef's translation of Thomas of Aquino's Commentary on Aristotle's *Metaphysics* (cf. *SU.*, p. 485). The preface was edited by S. Sachs, *Ker. Chem.*, VIII, 110-11.

Finished 22 Shebat, 5251 (Feb. 2, 1491).

Writer שלום בן יסוס.

Span. Rabb. char., 4to, ff. 303 [No. 431].

297. 1. Moses b. Tabbōn's Commentary on Solomon b. Gabirōl's אוהרות (printed).

2. Fol. 49^v. Josef b. Kaspi's Commentary on Esther, written at Majorca, 1331, beginning רוח אל עשתי ורוח יי נשאתני פה העיר הנדולה מירקא אב שנת צ"א לפרט האלף הששי ואשב פה ששה חדשים שמח בחברת הנכבד החכם הרפא דון אלעזר אבן ארדון ירחמנו עשהו.

3. Fol. 55^v. בתי הנפש. Solomon b. Immanuel da Pieira's

translation of Mūsā b. Tūbī's philosophical poem אלטבענייה (ed. Hirschfeld, *Report of Montefiore College, Ramsgate*, 1894). Attached are several epigrams by Abraham b. Ezra.

4. Fol. 69. Samuel b. Tabbōn's preface and translation of Maimūni's Commentary on Abōth and the 'Eight Chapters.'

5. Fol. 110. Samuel b. Tabbōn's translation of Maimūni's מאמר תחיית המתים.

6. Fol. 121. Al-Ḥarizi's translation of Maimūni's Commentary on פרק חלק (see *HCat.*, p. 31).

Span. Rabb. char., after fol. 84 lacuna, large 8vo, ff. 132 [H. No. 205].

298. Prevençiones divinas contra la vana idolatria de las gentes, by Ishac Orobio de Castro, libro primero. The author lived in the seventeenth century.

4to, ff. 453 [No. 525].

299. Spanish translation by Christoval de la Torre of Ishac Orobio de Castro's Certamen philosophicum . . . adv. J. Bredenburgii principia (Amsterdam, 1684). The translation is dated April 8, 1721.

8vo, pp. 144 [No. 532].

300. כתב תמים, by Moses Taqū. The inverted part of the MS. begins p. 70, l. 2 from the bottom of the printed text (Kirchheim in אוצר נחמד, III, pp. 58-99).

Modern copy from Cod. Paris A. F. No. 280, by B. Goldberg.

German curs. char., 4to, ff. 24 [H. No. 20].

301. 1. זכות אדם, Theological treatise by David of Rocca Martino (printed).

2. Fol. 27. Joshua al-Lorqi's polemical letter to Don Solomon hal-Lēvi כשנשתמד במדינת בורגוש דון שלמה הנזכר ונקרא שמו אחרי כן רהוטה מיוסדת על דרך י"נ אqībā b. al-Sākh b. Judah על הכתב (with variations from and additions to the printed edition).

3. Fol. 35. Letter, headed ז'ל יום מאישטרי ראמוך (sic) יהוטופס המיר דתו עפרא ללחוק ומתורת משה חשק חשק.

4. Fol. 40^v. Profet Dūrān's letter תהי כאבותיך אל (printed).

5. Fol. 47^v. אqībā b. al-Sākh b. Judah רהוטה מיוסדת על דרך י"נ אתה יי אלהי ארוממך אהלל מדות וי"נ עקרים שכתב הרמב"ם במושב זקנים.

6. Fol. 48^v. שאלות ששאל העברי לנוצרי והם שלשים in Ladino.

Span. curs. char., 4to, ff. 50 [H. No. 145].

302. 1. Philosophical treatise consisting of four sections (שערים), but only an epitome and part of the introduction are given.

2. *a.* Fol. 7^v. שערי תשובה, by Jōnāh of Gerona (printed), epitome only; *b.* Ibid.^v Poem, beginning ארון עולם אשר ברא בטרם כל תשובתי (42 ll.).

Written by Isaac b. Samuel Hezekiah.

Censor: Giovanni Dominico Carretto, 1607.

Ital. curs. char., 4to, ff. 7 [H. No. 377].

303. Compilation by a certain Eliezer b. Abraham, whose name appears in an acrostic at the beginning of the MS. Then follows an introduction with a second, and longer poem, after which the MS. contains, without revealing the title or the author's name:—

a. Samuel Mōtōt's משובב נתיבות, Book I, and beginning of Book II (see No. 279).

b. Fol. 11. ספר רוח חן, Introduction to Maimūni's Mōrēh, with a Commentary, with notes by Seligmann Bing (Oppenheim).

Style and writing are exactly the same as No. 146, so that also this MS. appears to be in autograph.

German Rabb. char., 4to, ff. 26 [H. No. 220].

304. ספר המוסר, by Efraim of Modena, with variations from the printed edition (Lyck, 1871).

Vellum, German Rabb. char., 4to, richly illuminated with pen and ink caricatures and arabesques, ff. 16 [H. No. 304].

305. 1. Shemaryāh of Negroponte's letter to King Robert of Anjou in defence of the belief in the creation of the world as taught in the Bible, against Aristotelian materialism. It begins והוא המאמר אשר שלח החסיד החכם הנבון הר' שמריה מניגרוֹפֹנְטִים ע"ה אל המלך רובירטו בשנת ח"ף (1320) וכך היה כותב עליו אל החכם המעוטר בפטרת החכמה המרומם והמזהיר מלך רובירטו אשר האירו ברקיו תכל מאת החכם הישראלי תושב ניגרוֹפֹנְטִים יגתן.

2. Fol. 9. *a.* Short Commentary on the Thirteen divine attributes; *b.* On יששכר with two ש, according to Simhā b. Solomon of Germany; *c.* מטטרוֹן שר הפנים; *d.* On the word דעה in the fourth of the eighteen Benedictions; *e.* אם אין דעת אין בינה (Abōth, III, 17); *f.* On 1 Chron. xxix. 11; *g.* On ואל תהי רשע (Abōth, II, 14); *h.* אלן עשרה מילי דחסידותא והוה נהיג בהן רב.

3. Fol. 13. Dissertation on the creation of the world, beginning בשם אלהים חיים אשר הוית המציאות לכל הנמצאים ושרש הויתם ועקר המצאם לאשור נפשו.

4. Fol. 15^v. Isaac Israēli's (the Elder) Book of Definitions (חבור), translated from the Arabic original by Nissim b. Solomon (ed. Hirschfeld, *Steinschneider-Jubelschrift*, p. 233).

5. Fol. 29. טראקטא (ק)ץ, הנקרא העתקת הספר הנקרא Treatise on logic (see *NCat.*, No. 1318^b).

6. Petrus Hispanus' Summula, beginning בעזרת האל שאין לו דמיון לכתוב טרקטאש מהניין אתחיל. The translation is by Abraham Abigedör (see *SU.*, p. 471).

7. Fol. 66. Philosophical figures called 'Trees.'

Vellum and paper, Span. Rabb. char., 4to, ff. 72 [H. No. 361].

306. Naftali Hirsch Goslar's אגרת מוסר, a philosophical treatise in the form of a dialogue with commentary at the end.

Owner: Carmoly (No. 245).

German curs. char., after fol. 49 lacuna; 8vo, ff. 90 [H. No. 320].

307. The three last dialogues of David Nieto's מטה דן, translated into English by E. H. Lindo (the translation of Dialogues I and II, by Dr. L. Loewe, was published in 1853). Appended are: 1. A table showing the differences between Passover and Easter Sunday of the Latin and Greek Churches up till 1900; 2. A dedicatory poem to Sir Moses Montefiore, dated April 20, 5616 (1856).

4to, pp. 257 [No. 527].

308. החכמה השלשית מחכמת מה שאחר הטבע והיא חכמת הנפש חלק ראשון. Hirz Ullmann's work on Psychology (chaps. 451 to 711).

Large German curs. char., 4to, ff. 240 [H. No. 85].

309. ספר המשכיל, by Tobias Isaac Baruch of Nizza-Monferrato, discussed between the good and evil imaginations.

Author's autograph, dated 1783.

Ital. curs. char., 4to, ff. 52 [H. No. 398].

310. ספר מועדי שחר. Hebrew translation of Moses Mendelssohn's *Morgenstunden*, by Josef Herzberg of Mohilew, with dedicatory letter to Sir Moses Montefiore, dated February 25, 1843. The translation ends (fol. 119) with a poem and an appendix (fol. 131) by the translator.

8vo, ff. 6 and 144 [No. 464].

311. ספר רחמי האב על הבן. Moral teachings, chiefly with regard to sexual intercourse. The work is appended to a printed copy of פירוש על המוסרות, Amsterdam, 1650.

Ital. curs. char., 4to, ff. 9 [No. 455].

V.

QABBALAH.

312. Commentary on ספר יצירה, by Judah b. Barzillai of Barcelona (ed. Halberstam, Berlin, 1885). Appended are many loose sheets, containing the editor's annotations.

Modern copy from Cod. Padua.

4to, ff. 168 [H. No. 305].

313. Commentary on the ספר יצירה, attributed to Isaac b. Abraham of Posquières, surnamed the Blind.

Modern copy by Benjamin Wolf Schoenblum, finished Friday, 9 Nisān, 5614 (1854), in Lemberg.

German curs. char., 4to, ff. 25 [H. No. 174].

314. Commentary on ספר יצירה, attributed to Isaac the Blind, but not identical with the preceding work.

Span. Rabb. char., ff. 21^r sqq. ; Ital. curs. char. ; many diagrams, 4to, ff. 23 [H. No. 54].

315. *a.* Commentary on the ספר יצירה, by Samuel Portaleone (שער אריה), styled בן אלישע (after the author's father); *b.* Fol. 17. Another Commentary על נסחא אחרת, styled בן רחל (after the author's mother); *c.* Fol. 34. A third Commentary על נסחא אחרת, styled שמואל ליכרון לפני יי.

Owner: Menahem Sinai.

Ital. curs. char., 4to, ff. 48 [H. No. 165].

316. 1. אור השכל, by Abraham Abulāfia.

2. Fol. 25. פירוש ספר העיון, attributed to R. Ḥammāi Gāon.

3. Fol. 29. סוד התמונה, attributed to R. Ismael b. Elishā.

4. Fol. 30. Fragment of ספר יצירה (ch. i, 1-6).

5. Fol. 31. Commentary on סוד התמונה.

Written by Ezrā b. Isaac b. Ezrā b. Isaac of Fano, called Gajo צונפד, and finished 1555.

Ital. curs. char., 4to, ff. 154 [H. No. 8].

317. שער הרזים, by Todros hal-Lēvi [Abulāfia], Cabbalistic Commentary on Ps. xix, beginning with a poem of six lines. The two end rhymes, giving the name of the author, are reproduced in Benjacob's אוצר הספרים.

Ital. curs. char., 4to, ff. 29 [H. No. 123].

318. צרור החיים, by Josef b. Abraham b. Šiyāh, a Commentary on אוצר הכבוד of Todros ha-Lēvi Abulāfia, and written at the request of Abraham Castro. The introduction concludes with an acrostic: אני יוסף בן אברהם ציאה.

Owners: Levi לאנילרו (?); Abraham ההייאני (?); Ḥayyim חכה.

Span. Rabb. char., 4to, ff. 88 [H. No. 75].

319. 1. לוח לחכמת הקבלה, Cabbalistic treatise by Josef Chiqatilla on the Sefirot, beg. הביטו אנשים בעין החכמה ב' ספירות בלי מה; fol. 4, הספירה הראשונה כתר עליון מוכתרה מכל צדדיה מחשוף הלבן כלל אחר מענין הקבלה, fol. 8, קבלה מפוארת יפה יתברך שם הבורא אוריעך כלל הרברים שהיו מתנהגים בו בעלי המרכבה.

2. Fol. 19. שער השמים, attributed to the same author, beginning with six lines of poetry. The work itself is addressed to a friend (ידיד נפשי), and treats on the same subject as No. 1, but more in detail. An epilogue (fol. 97^v) ends with seven lines of poetry (fol. 98^v), beginning עשר המה יסוד עולם, which is followed by a kind of homily on the Tetragram. The margins are covered with notes in Latin.

No. 1, written by Shabbethai Kōhēn of קאזאל מונפיראטו; No. 2 is written in the same hand.

Ital. Rabb. char., 12mo, ff. 14-18 blank (the leaves of No. 2 are independently marked, but both treatises originally belonged to a larger volume, since fol. 1 is marked 373), ff. 106 [H. No. 122].

320. 1. שערי אורה, by Josef Chiqatilla (printed).

2. Fol. 149. שערי צדק, by the same (printed).

Censors: Bernard Huescas¹; Fra Luigi da Bologna, 1599; Hippolite of Ferrara.

Ital. curs. char., 4to, ff. 235 [H. No. 335].

321. Commentary on ספר האורה (identical with שערי האורה) of Josef Chiqatilla, beg. ידוע הוא ומפורסם לכל אנשי דורינו ורבתינו בעלי הקבלה כי החכם הזה קנה לו חכמות הרבה וייסד את הספר הזה על עמוד הזהר שהוא נקרא מדרשו של ר' שמעון בן יוחאי ע"ה וקרא אותו ספר האורה על שם שהאיר בו עיני חכמים.

Written by ניגרי יצחק, and finished Iyyār, 5300 (1540).

Owners: Abraham b. Moses אישרקנה, ניגרי Isaac b. Moses.

Span. Rabb. char., after fol. 16 lacuna, 4to, ff. 44 [H. No. 25].

¹ Popper, *The Censorship of Hebrew Books*, p. 143, reads his name Heuesas (?).

322. 1. Abraham Abulāfiā's הבא (sic) שולם חיי עולם, Cabbalistic treatise on the name of God (cf. Jellinek, *Philosophie u. Kabbala*, p. vii sq.). The final poem is defective in the middle.

2. Fol. 49. ס' שארית יוסף (printed). Of three parchment fly-leaves, the first gives the name of Mordecai סריו, probably owner of a MS. other than the above. The second gives the dates of the birth of eight children of a certain Jehiel b. Moses: 1. קיירוצולה, born on the eve of Passover, 5092 (1332), died 14 Kisleṽ, 5162 (1402, addition by a later hand); 2. Mattathias, born 18 Shebāt, 5093; 3. Dulcinea, born 11 Ab, 5094 (died last Ellul, 5108); 4. Solomon, born 2 Marḥeshwān, 5097; 5. Shōshannā, born in לפייבי, Monday, 19 Marḥeshwān, 5099; 6. Nathan, born Wednesday night, Rosh Hōdesh Kislēṽ, 5101, in the same town, but died at the age of 62 days; 7. יוש, called שטילוצה, born in the same town, 3 Tēbēth, 5102 (Dec. 13, 1342); 8. Shabbethai, born 1st day of Pentecost, 5105. The last fly-leaf gives the birthdays of four children of Solomon Jedidyāh, probably a lineal descendant of the above: 1. Yehiel, born Mōlad Ab, 5238 (died August 15, 5241); 2. שרילה, born Tuesday, 5242 (month omitted); 3. פריך הכא, born Thursday, Jan. 15, 5244; 4. Lucinia, Sabbath Hānukkāh night (28 Kislēṽ), 5206. A note on the verso gives the name of a later owner, Aaron Benjamin Ibn Nehemiah כלאץ, 1640.

No. 1, Orient. Rabb. char.; No. 2, Ital. curs. char., 4to, ff. 87 [H. No. 128].

323. 1. Introduction to Isaac b. Samuel's (of Acco, see *NCat.*, No. 1691) treatise מאירת עינים. The author mentions Abraham b. Daud, Solomon b. Addereth, Nahmanides, and gives a quotation from the writings of the last named, made by רבי'ט (R. Jacob b. Todros). He also mentions R. Mordecai Ashkenazi (fol. 7^v, col. 1), and R. Azriel (fol. 7^v, col. 2).

2. Fol. 10. נחוניא בן הקנה לר' תפלת הייחוד לר' (see *NCat.*, No. 1925³).

3. Fol. 12. סוד שמע ישראל.

4. Fol. 12^v. Agādīc Commentary on the Pentateuch by Efraim b. Samson (see *NCat.*, No. 2105²), as stated on the margin by a reader of the name of Samuel. Elāzar of Worms, on whose teaching the work is based, is mentioned fol. 96^r.

5. Fol. 162^v. Some Cabbalistic matter.

Written by Nissim b. Abdul Rahmān סערי b. Solomon b. Hazzān שמסו, and finished 19 Sivān, 5324 (May 30, 1564) in Sefāth.

Colophon: הנוגב שמו ימח הכותב עונו ימח
 הקורא לכו ישמח השומע כשושנה יפרח

Orient. Rabb. char., 4to, ff. 162 [H. No. 83].

324. 1. Moses Corduero's אור נערב (printed).

2. Fol. 31. ספר מראות אלהים, by Ḥanōkh b. Solomon al-Qustantīnī. The introductory distich, incompletely reproduced by Steinschneider, *HB.*, XII, p. 108, runs thus:—

מבקשים מעלות חזיון נבואות ואיך שומרים נבואים על גבוהים
 קחו ספר ראו את אור דבריו באורו תחזו מראות אלהים

Ch. I, המאמר האחד במרכבה הראשונה והיא השנת ישעיהו; ch. II, המאמר השני במרכבת המשנה והיא השנת יחזקאל הע"ה; ch. III, המראה השלישית במנורת זכריה.

3. Fol. 52^v. David Qamḥi's Commentary on Ezekiel i (מעשה), incomplete.

No. 1, Ital. curs.; Nos. 2 and 3, Orient. Rabb. char., 4to, ff. 61 [H. No. 235].

325. 1. Fol. 3. Life of Isaac Loria, by a certain Ṣemah.

2. Fol. 15. Cabbalistic homilies, by Ḥayyim Vital.

3. Fol. 52. ס' זכירה, by Zechariah Plongian (printed).

4. Fol. 96. אוצר החיים. Letter written by the physician Abraham Zakkuto to וסימאט.

5. Fol. 99^v. נוטריקון. Abbreviations and initials, alphabetically arranged by Joshua b. Bāruch.

6. Fol. 136. ספר מגיד מישרים, by Josef Karo, copied from ed. Venice (1654).

7. Fol. 145. ספר הנקוד. Cabbalistic treatise; fol. 166^v, the ספר חיי העולם הבא quoted.

8. a. Fol. 168. מיפרקי המרכבה; b. Fol. 168^v. ביאור מאמר מדרש ר' וישב המתחיל ר' יוד אי הוה קמיה דר' רות בקצרה המובא בריקאנטו פ' עזריה.

9. Fol. 171^v. Responsum, by Solomon al-Qabīs to Josef Karo.

10. Fol. 183. Introduction to the ספר שערי אורה, copied from ed. Offenbach (1715).

11. Fol. 168. The hymn מעוז צור ישעתי; *ibid.*^v Index.

Written by Joshua Barūch Isaiah Aryēh b. Jeḥiel Josef Jonah of אבריה, and finished 7 Iyyār, 5551 (1791). On the fly-leaves (ff. 1–2) several incidents of the copyist's life.

Ital. curs. char., fol., ff. 190 [H. No. 131].

326. ספר הכוונות, according to the teachings of Isaac Loria, by

Ḥayyim Vital (cf. fol. 17). Several portions are not to be found in the printed edition.

Orient. Rabb. char., fol., ff. 258 [No. 425].

327. 1. ספר הגלגולים, by Isaac Loria.

2. Fol. 117. Menaḥem Azariah of Fano's עניני הגלגולים.

3. Fol. 173. לקוטים כללים, by Ḥayyim Vital.

4. Fol. 189. סוד המרגלא, by Isaac Loria.

Ital. curs. char., 4to, ff. 210 [H. No. 12].

328. 1. השער ה' שער מטי ולא מטי, by Isaac Loria, a fragment.

2. Fol. 6. ספר אוצרות חיים, by Ḥayyim Vital (printed).

Written by Isaac b. Josef b. Ḥayyim in Morocco, and finished Thursday (*read* Tuesday), 24 Tammūz (July 19), 1740.

Span. Rabb. char., 4to, ff. 218, much dilapidated at the end [No. 499].

329. ספרא רציניעותא (attributed to the Patriarch Jacob), with Isaac Loria's Commentary (printed); the beginning is missing, and the last two leaves are damaged.

German curs. char., 4to, ff. 28 [H. No. 251].

330. Menaḥem Siyyūni's Cabbalistic Commentary on the Pentateuch, with variations from the printed edition.

German Rabb. char., fol., ff. 116 [H. No. 405].

331. a. ס' מאורות נתן. Glosses on the חתפלות of Isaac Loria, by Nathan Spiro of Jerusalem; b. Fol. 54. Abstracts from the Novellae of Ḥayyim Vital (with diagrams of phylacteries); c. Fol. 183. Abstracts from the writings of Menaḥem di Lonzano on liturgical matters.

Owner: Isach Solomon Segre di Vercelli.

Ital. curs. char., 4to, ff. 311 [H. No. 24].

332. 1. שער השבת. Second part of ס' מאורות נתן of Nathan Spiro.

2. Fol. 105. Responsa of Isaac Loria.

3. Fol. 108. שער ראש חודש.

Ital. curs. char., 4to, ff. 159 [H. No. 41].

333. 1. Meir Poppers' (פאפרש) Commentary on Isaac Loria's מאמר הזהר on the Pentateuch; abstracts from the work of R. Judah משען (?), and especially from Ḥayyim Vital's writings.

2. Fol. 128. ספר נוף עץ חיים, by the same author, containing Glosses on the writings of Isaac Loria in 132 chapters.

3. Fol. 136. Commentary on Isaac Loria's תיקונים, by the same.

[Autograph?]

Owner: Zunz (No. 8).

German curs. char., 4to, ff. 315 [No. 433].

334. 1. Cabbalistic treatise by Solomon al-Qabīs on the Ten Sefiroth, beginning פירוש מאמר א' מסת' פרשת בראשית (cf. *NCat.*, 1663, 6).

2. Fol. 27. ליקוטי הקדמות לחכמת הקבלה, attributed to the same.

3. Fol. 57. Homily on כי ציד בפיו (Gen. xxv. 28).

Ital. curs. char., 4to, ff. 70 [H. No. 13].

335. 1. ספר האור, by Judah b. Jacob Honein, Cabbalistic treatise on the consonants, vowel-signs, accents, and *Taggīn*. The work is divided into four chapters. The introduction ends with the following rhymes:—

אמרי יושר ודברי שפר	בהתחילי לכתוב ספר
וימלא לי האותי עם כל שבר	ירפא אלי כל חולי ושבר
פלא יועץ אל גיבור	בהשלימי עקרי ורמזי האור
כי נר מצוה ותורה אור	יוריבני אל בדרך הולך ואור

2. Fol. 43. סוד כ"ב אותיות, Cabbalistic treatise on the consonants, by Moses b. Maimūn b. al-Bāz, beg. דע לך אתה המעיין ישמרך. האל כי כל האותיות כולם עיקרם ויסודם היא חכמת אלהי.

Written by Josef b. Solomon Mūsā.

Orient. Rabb. char., 4to, ff. 56 [H. No. 339].

336. ספר עומר, Menaḥem b. Jacob Lonzano's Commentary on the אדרא זוטא.

Ital. curs. char., fol., ff. 55 [H. No. 21].

337. Queries by Benjamin Kōhēn, addressed to R. Moses Zaccuth.

Ital. curs. char., 4to, ff. 9 [H. No. 42].

338. Several treatises by Menaḥem Azariah of Fano.

1. *a.* אמ"ע הקונטרס הראשון הזה לסדר מאמר גנים, beginning אמ"ע סדר המועדים שבחדש, beg. ועתה נבאר מה שהתחלת בענין יהי. *c.* Fol. 15. השביעי תחלתם ראש השנה כונת יום הכפורים. *e.* Fol. 27. כונת השופר. *d.* Fol. 22. שם ה' מבורך breaks off before the end.

2. Fol. 29. Cabbalistic observations on the Tetragram in connexion with Abōth, IV, 1, by a pupil of Menaḥem Azariah.

Ital. curs. char., 4to, ff. 42 [No. 37].

HARTWIG HIRSCHFELD.

(To be continued.)